

Π, που σημαίνει Πρόσφυγας, Παραδαρμένος, Παραμελημένος

Το καινούργιο βιβλίο της Ελένης Σαραντίτη για τους εφήβους (μα και για τους ενήλικες) με τίτλο «Κάποτε ο Κυνηγός...», διεκδικεί μια θέση στην καρδιά των αναγνωστών, αλλά και μια διάκριση στον παγκόσμιο διαγωνισμό παιδικού και νεανικού βιβλίου της UNESCO, που προκηρύχθηκε με την ευκαιρία του Έτους Ανοχής.

Στους εφήβους απευθύνεται κατά κύριο λόγο το ένατο κατά σειρά βιβλίο της Ελένης Σαραντίτη. Πρόκειται για ένα μυθιστόρημα που έχει θέμα του το οδοιπορικό μιας οικογένειας προσφύγων, αλλά και το ξετύλιγμα μιας τρυφερής πρώτης αγάπης ανάμεσα σε δύο νεαρά άτομα, που, λόγω συνθηκών, χωρίζουν βίαια.

Το βιβλίο, με τίτλο «Κάποτε ο Κυνηγός...», κυκλοφόρησε λίγους μόλις μήνες μετά την έκδοσή του, κατά γενική ομολογία, ευρηματικού και ευαίσθητου βιβλίου της «Καρδιά από πέτρα - Δώδεκα ιστορίες με ταξίμετρο» (εκδ. Καστανιώτη), όπου ο αναγνώστης παρακολουθεί βήμα βήμα το οδοιπορικό μιας γυναίκας στην πόλη - και στη ζωή - μέσα από τις διαδρομές της με διάφορα ταξί, όπου συμβαίνουν ενδιαφέροντα περιστατικά, και όπου (λόγω της ανωνυμίας επιβιβάντων και οδηγών) οι ψυχές ανοίγονται για να λυτρωθούν από το βάρος τους. Το έργο αυτό δεν απέσπασε μόνο κολακευτικά σχόλια από την κριτική, αλλά, πράγμα ουσιαστικότερο, αγαπιέται από τον αναγνώστη, λόγω της θερμότητας και της συγκίνησης που το ορίζει, αλλά και της δόκιμης γραφής του. Για το λόγο αυτό η «Καρδιά από πέτρα» ετοιμάζει την τρίτη έκδοσή της. Το μυθιστόρημα «Κάποτε ο Κυνηγός...» χρωστά τον ωραίο του τίτλο στο ποίημα του Σεφέρη «Το σπίτι κοντά στη θάλασσα», όπου ανάμεσα στους στίχους η συγγραφέας ξεχώρισε τους ταιριαστούς με το έργο της: «Κάποτε ο κυνηγός βρίσκει τα διαβατήρια πουλιά/ κάποτε δεν τα βρίσκει». Με διαβατήρια πουλιά, άλλωστε, μοιάζουν οι ήρωες του καινούργιου βιβλίου της Σαραντίτη, αφού βίωσαν τριπλή προσφυγιά, κινδυνεύοντας ανά πάσα στιγμή να χτυπηθούν από τις βολές του άρατου κυνηγού που είναι η ζωή... Η ιστορία είναι γραμμένη σε πρώτο πρόσωπο και αφορά μια οικογένεια πολιτικών προσφύγων (από την Τασκένδη): Οι γονείς, τα τρία παιδιά και η πολυπαιδεμένη αλλά αδάμαστη γιαγιά. Το μεγαλύτερο από τα παιδιά, η νεαρή πια Ευρυδίκη, είναι η αφηγήτρια του έργου, είναι αυτή που με λόγια απλά και συγκεκριμένα, αλλά γεμάτα ειλικρίνεια και ευαισθησία, θα μας πεί πίσω, στις φοβερές νύχτες της γιαγιάς της, και στις μέρες που ακολούθησαν τον εμφύλιο, όταν διαλύθηκαν οικογένειες, χωριά και πόλεις, κι οι άνθρωποι σκόρπισαν τρομοκρατημένοι, σαν τα πουλιά στην κακοκαιρία. Ένα τέτοιο πουλί της καταγιάδας ήταν η γιαγιά της Ευρυδικής. Που βρέθηκε, έπειτα από τον αδελφοκτόνο διχασμό και έπειτα από αμέτρητες περιπέτειες, στην Τασκένδη, χήρα, μ' ένα μικρό παιδί. Και που, παρά τις δυσκολίες και την αβάστακτη και φοβερή νοσταλγία για τον τόπο που άφησαν, ορθοπόδησαν, στέρισαν οικογένεια, προόδευσαν, αγάπησαν την καινούργια πατρίδα. Εως ότου, στα μέσα της δεκαετίας του '80,

αποφάσισαν (όπως και πολλοί άλλοι εκπατρισθέντες) να γυρίσουν στην Ελλάδα, όπου τους περίμενε μια νέα προσφυγιά: εργάτης γης, ο καθηγητής πανεπιστημίου πατέρας, καθαρίστρια η δασκάλα μητέρα, σπίτι τους μια εγκαταλειμμένη αποθήκη στον κάμπο των Τρικάλων. Και όμως, μέσα σ' εκείνες τις συνθήκες δουλειάς, ένα φως φάνηκε: ο έρωτας ανάμεσα στην Ευρυδίκη και το φοιτητή γιο του αφεντικού τους μεγαλοκτηματία. Μια τρυφερή κι ενθουσιώδης πρώτη αγάπη που κινήθηκε, δώθηκε ανελέητα. Αλλά εδώ θα αφήσουμε μόνο του τον αναγνώστη να ανακαλύψει τα όσα διαδραματίζονται στην ανθρώπινη, συγκινητική και απολύτως αληθινή αυτή ιστορία. Ποιος δεν γνωρίζει, άλλωστε, από πόσες δοκιμασίες πέρασαν και περνούν οι επαναπατρισθέντες μας; Ποιος δεν βίωσε ή δεν άκουσε την ασυνέπεια της γλυκιάς μας πατρίδας; Και ποιος δεν γνωρίζει τι σημαίνει πρώτη αγάπη; Η Ελένη Σαραντίτη εργάστηκε πολύ γι' αυτό το βιβλίο. Συγκέντρωσε στοιχεία, συνάντησε πρόσφυγες, βρήκε σημειώσεις, άκουσε ατέλειωτες διηγήσεις. Γνώρισε και μια θαυμάσια νεαρή γυναίκα, επιστήμονα, από την Τασκένδη, οι συγγενείς της οποίας από τα ίδια, σχεδόν, με την οικογένεια του βιβλίου κανάλια πέρασαν και αυτοί. Και πάνω απ' όλα, η συγγραφέας κοπίασε γιατί και σε αυτό το βιβλίο, όπως και σε όλα τα προηγούμενα, άφησε μέρος της καρδιάς της, μια και η ίδια πιστεύει ότι λογοτεχνία χωρίς ταραχή και συμμετοχή καρδιάς δεν γράφεται.

Αξίζει δε να παραθέσουμε λίγες αράδες από την αρχή της αφήγησης της τρυφερής και θαρραλέας Ευρυδικής: «...Θυμάστε την πρωίδα του Ναθάνιελ Χόρνορι στο Αλικο Γράμμα; Εστερ Πριν τ' όνομά της. Υποχρεώθηκε να κολλήσει στο στήθος της ένα κεφαλάκι κατακόκκινο Α, που σήμαινε απίμωπο. Κι εκείνη το κέντησε, το στόλισε, το έφτιαξε σαν κόσμημα και το φόρεσε με καμάρι, γιατί ήξερε, αυτή μόνο, πως το άλικο γράμμα σήμαινε και Αγάπη και Αθωότητα, Ανυποταγή και Αιωνιότητα. Υποχρεώθηκε κι εγώ να κολλήσω στα φύλλα της καρδιάς μου ένα Π, που σημαίνει Πρόσφυγας, Παραδαρμένος, Παραμελημένος. Από πατρίδες κι από ανθρώπους. Για μένα όμως σημαίνει κι άλλα, όπως: Πόνος, Πίστη, Περηφάνια, Πατέρας, Παρών, Πατριώτης...».

Και λίγες γραμμές από το τέλος: «...Από τα μάτια μου ήταν, που μπορούσαν και φορτώνονταν ώρες, αλλά δεν τ' άφηναν να τρέξουν, να καθαρίσουν, ν' αναστενάξει λίγο η καρδιά μου, να ελαφρύνει, δεν τα ελευθέρωνα γιατί είχα αποφασίσει ότι ο καιρός των δακρύων είχε περάσει. "Θηρίο ο άνθρωπος", έλεγε η γιαγιά, "βάρδα μην αποφασίσει κάτι". Κι εμείς ήμασταν αποφασισμένοι».

Πληροφοριακά δε: σε σχολεία, στα οποία καλείται τις τελευταίες μέρες για να συζητήσει με τα μεγάλα παιδιά ή να τους διαβάσει σελίδες από το καινούργιο της έργο (το οποίο, σημειωτέον, κοσμούν πίνακες Ρώσων ζωγράφων των αρχών του αιώνα), ειπράττει τον ενθουσιασμό και τη συγκίνηση των παιδιών για το «Κάποτε ο Κυνηγός...». Η οπουδιαιότερη - θα λέγαμε - ανταμοιβή για μία συγγραφέα, της οποίας, επιπλέον, το νέο της μυθιστόρημα διεκδικεί μια διάκριση στον παγκόσμιο διαγωνισμό παιδικού και νεανικού βιβλίου της UNESCO, που προκηρύχθηκε με την ευκαιρία τους Έτους Ανοχής.

Η Ελένη Σαραντίτη, με φόντο το γαλάζιο της θάλασσας και μια θαρρούλα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

δύο χρόνια μετά

ένα πρόγραμμα για τον

Μάνο Χατζιδάκι

S. BARBER Adagio για έγχορδα

W. A. MOZART

Κοντσέρτο για πιάνο KV 488

σε 8α μείζονα

σολίστ η Ντόρα Μπακοπούλου

L. BERNSTEIN

Chichester Psalmen

σολίστ μικρό αγόρι από την παιδική χορωδία

Tolserknabenchor της Γερμανίας

M. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ

Τα Πινδαρικά

Καντάτα για μέτζο - σοπράνο και μικτή χορωδία

σολίστ η Ελένη Λιώνα

και ο Αντώνης Κοντογεωργίου

Διευθύνει ο Μίλιτος Λογιάδης

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

1η Ιουνίου 1996, ώρα 21:00

Τιμές εισιτηρίων:

8.000, 6.000, 5.000, 4.000

Ορχήστρα
των
Χρωμάτων